

48957 - فضیلت نماز تراویح

سوال

نماز تراویح چه فضیلتی دارد؟

پاسخ مفصل

الحمد لله.

اول اینکه:

نماز تراویح به اتفاق علما یک سنت مستحب است و جزو نماز شب (قیام اللیل) به حساب می آید، بنابراین همه ای ادله ای که در کتاب و سنت برای ترغیب در نماز شب و فضیلت آن بیان شده شامل نماز تراویح نیز می شود. برخی از این فضایل را در پاسخ به سوال (50070) بیان کرده ایم.

ثانیا:

قیام رمضان از بزرگترین عباداتی است که بنده در این ماه می تواند با آن به خداوند نزدیک شود.

حافظ ابن رجب - رحمه الله - می گوید: بدان که برای مومن در ماه رمضان دو جهاد با نفس یکجا می گردد: جهادی در روز با روزه، و جهادی دیگر در شب با نماز، پس هر که این دو جهاد را یکجا نماید پاداش خود را بدون حساب دریافت خواهد داشت.

همینطور برخی احادیث به طور خاص درباره ی قیام رمضان و بیان فضیلت آن وارد شده، از جمله:

حدیثی که بخاری (۳۷) و مسلم (۷۵۹) از ابوهریره - رضی الله عنه - روایت کرده اند که رسول الله - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: هر که رمضان را از روی ایمان و احتساب به نماز ایستد گناهان گذشته اش آمرزیده می شود.

هر که رمضان را به نماز ایستد یعنی شب های آن را نماز گزارد.

از روی ایمان یعنی باور به وعده ی الله و ثواب وی.

و احتساب یعنی از روی درخواست اجر وی نه هدف دیگری مانند ریا یا مانند آن.

گناهان گذشته‌اش آمرزیده می‌شود این منذر قطعاً این را شامل گناهان کبیره و صغیره می‌داند، اما نووی می‌گوید: آنچه نزد فقها معروف است این است که این خاص به مغفرت گناهان صغیره است نه کبیره. برخی گفته‌اند: جایز است که در صورت نبودن صغایر از گناهان کبیره کم کند. (فتح الباری)

ثالثاً:

شایسته است مومن در ده شب پایانی رمضان بیش از دیگر اوقات برای عبادت تلاش کند زیرا شب قدر که خداوند آن را بهتر از هزار ماه می‌داند در این شبها واقع است.

در فضیلت قیام این شب، پیامبر - صلی الله علیه وسلم - می‌فرماید: **هر که شب قدر را از روی ایمان و احتساب به نماز ایستد گناهان گذشته‌اش آمرزیده می‌شود** بخاری (۱۷۶۸) و مسلم (۱۲۶۸).

به همین سبب رسول الله - صلی الله علیه وسلم - در ده شب پایانی تلاشی می‌کرد که در دیگر اوقات نمی‌کرد به روایت مسلم (۱۱۷۵).

بخاری (۲۰۲۴) و مسلم (۱۱۷۴) از عائشه - رضی الله عنها - روایت کرده‌اند که گفت: هرگاه ده شب [پایان رمضان] فرا می‌رسید، پیامبر - صلی الله علیه وسلم - ازار خود را می‌بست و شبش را زنده نگه می‌داشت و خانواده‌اش را [برای عبادت] بیدار می‌کرد.

منظور از بستن ازار کنایه از تلاش در عبادت است، و برخی گفته‌اند این کنایه از دوری از زنان است و احتمال دارد هر دو معنی مورد نظر باشد.

شبش را زنده نگه می‌داشت یعنی در طاعت پرورگار با نماز و دیگر عبادات.

امام نووی - رحمه الله - می‌گوید:

از این حدیث دانسته می‌شود که افزودن بر عبادت در ده شب پایان رمضان مستحب است و شب زنده‌داری آن با عبادات نیز مستحب است.

چهارم:

شایسته است که مومن تلاش کند این نماز را به جماعت برپا بدارد و تا پایان نماز با امام باقی بماند زیرا در این صورت ثواب نماز یک شب کامل را به دست خواهد آورد اگرچه بخش کمی از شب را نماز بگذارد و الله متعال دارای فضل بس عظیم است.

امام نووی - رحمه الله - می گوید:

علما بر استحباب نماز تراویح متفق هستند و در این اختلاف دارند که کدام بهتر است؟ اینکه در خانه اش نماز بگذارد یا در مسجد به جماعت؟ شافعی و جمهور اصحاب وی و ابوحنیفه و احمد و برخی از مالکیان و دیگران گفته اند بهتر آن است که آن را به جماعت ادا کنند چنانکه عمر بن الخطاب و صحابه - رضی الله عنهم - انجام دادند و کار مسلمانان تا امروز بر همین روش ادامه داشته است.

ترمذی (۸۰۶) از ابوذر روایت کرده که رسول الله - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: هر که همراه با امام به نماز ایستد تا آنکه امام [نماز را] به پایان رساند، برایش نماز یک شب نوشته می شود البانی در صحیح سنن ترمذی این روایت را صحیح دانسته است.

والله اعلم